

СЕМА РІЧНИЦЯ „НОВОГО РОЗДІЛУ”

ВАШІНГТОН. — Президент Рузвельт в оточенні найближчої родини і найближчих політичних співробітників удався 4 березня ц. р. до церкви, щоб там релігійно скупитись і відмовити молитви з нагоди сьомої річниці його вступлення на уряд президента Злучених Держав Америки. Вечором того дня його секретарський кабінет справив йому обід з гостиною. Дехто сподівався, що на тім обіді президент остаточно скаже, що він задумує робити з третім кандидуванням на президентство. Але ті, що сподівалися довідатись чогось нового, завелись; бо президент далі вперто мовчав про свої політичні плани.

В політичних колах Вашингтону далі вперто говорять, що президент таки задумує третій раз кандидувати. Вкупі з тим кружляють поголоски про розмову президента з одним сенатором з полудневого стейту. Тому сенаторові президент заявив, що коли вирине потреба, то він таки візьме на себе обов'язок президента на ще одну каденцію. Секретар президента Ерлі, запитаний про ту розмову, ні не potwierдив її, ні не заперечив.

ПРОТИ „НОВОГО РОЗДІЛУ”

ТОЛІДО. — Відомий американський бізнесмен і політик, Вендел Вилкі, про якого дехто говорить, що він був би добрим президентом, виголосив промову в місцевім університеті і гостро накидався на теперішню політику уряду. Він казав, що уряд узурпував собі багато цивільних прав і приміює шикани до приватного господарства людей. Вилкі твердив, що в Америці подостатком є капіталів, що дали працю 10 мільонам безробітних, колиб ті капітали увільнити від шикан уряду та заохотити їх до руху й участі в нових творчих підприємствах.

БЕЗРОБІТТА РОСТЕ.

ВАШІНГТОН. — За місяць січень безробіття в Америці зросло знов на близько мільон осіб. Це приписують правильному зимовому спадкові, одначе з додатком, що той спадок таки більший, ніж цього можна було сподіватись.

МЕДВЕЖА ПРИСЛУТА.

НЮ ЙОРК. — До Нью Йорку прибули представники фермерських винаймників з полудневих стейтів і вони подали до відома цікаві факти. Отож число зайнятих на фермах рук у полудневих стейтах за час політики „нового розділу” змало на 10%. Багато фермерських родин, які віднаймали ґрунт від більших земельних власників, або працювали як наемники на чужих фермах, втратили працю внаслідок механізації фермерства. В стейті Тексас колись було 30,000 тракторів. Тепер є 100,000. Ті трактори забрали працю людям. А до збільшення тракторів прийшло в той спосіб, що уряд ніби в цілі допомогти фермерству, почав давати власникам землі малопроцентові позички. За ті позички землевласники почали спроваджувати машини, які з черги виперли людей з праці.

БОРотьБА НАД СТЕЙТОВИМ БУДЖЕТОМ.

ОЛБАНІ. — Боротьба над стейтовим бюджетом між губернатором Ліменом і республіканською більшістю в стейтовій легіслятурі ведеться далі. Губернатор висловився в дуже гострих словах про обтинку запропонованих ним державних видатків та сказав, що всі ті зміни, які пороблять республіканці, він відкине і не дасть на них свого підпису. Республіканці збирають свої сили, щоб, на випадок його відкинення, ще раз їх переголосувати і таки зробити їх законами.

ЖИДИ ЗБИРАЮТЬ ЖЕРТВИ ДЛЯ СВОІХ КРАЙНІВ.

НЮ ЙОРК. — Жидівські організації вибрали один спільний комітет у цілі збирання жертв на жидівських збігців. До того комітету входять рабини Джонат Вайс і Абба Силвер. До почесного комітету входять: губернатор Лімен, федеральний суддя Ліліан Мек, професор Айнштайн, Адлер і багато інших.

На масовім мітингу в Нью Йорку жиди ухвалили резолюцію, в якій домагаються від Англії зміни її новопринятої політики в Палестині, де заборонено жидам набувати землю. Бесідники говорили, що це неетично вимагати від жидів прийняти цієї політики, мовляв, тому, що Англія бореться нині з націзмом. Бесідники передбачали, що та політика впаде, бо вона несправедлива.

ЧЕХОСЛОВАЦЬКИЙ ДЕНЬ.

ОЛБАНІ. — Губернатор Лімен затвердив день 7 березня ц. р. як „чехословацький день”. На цей день припадають уродини покійного чеського президента, Масарика.

ВИКИДАЮТЬ КОМУНІСТІВ

НЮ ЙОРК. — Американська „Сивил Лібєртс Юніон”, звернувшись до одної своєї голвної урядниці, панни Флін, щоб вона зрезигнувала, бо вона є чільна комуністка. Вона відмовилась. Тому тепер задумують її викинути.

БАТЬКО, МАТИ І СИН АДВОКАТУЮТЬ

У Вашингтоні відбулася в п'ятницю небувала церемонія, коли до адвокатування перед Найвищим Судом Злучених Держав допущено Вільяма Фавста, його жінку і їх сина, спільників адвокатської фірми Фавст, Фавст енд Фавст в Індіанаполісі.

ПОЛІЦІА МАЮТЬ УМІТИ ПЛИВАТИ

Посадник міста Нью Йорку заявив за те, щоб від кожного поліція на службі в тому місті вимагати знання штурми плавання. Якби ця рекомендація ввійшла в життя, то кожний кандидат на поліцію мусів би переходити іспит у плаванні.

БІВСТВО ЖОВНІРА ЖОВНІРОМ

Коли військова патруля прийшла змінити військову варту коло форту Кобе, недалеко від Бальбоа, в Каналовій смужі, вона знайшла одного жовніра, Пола Максвела, неживим, а другого жовніра, Джорджа Фишера, на варті не застала.

Кілька годин опісля Фишера знайшли жовніри по дорозі до Кобе в напів неспритному стані. Його арештовано й відставлено до форту, де військова влада збирається поставити його на військовий суд як убивника Максвела, котрий згинув, пострілений заду з кріса. Оба жовніри стояли на варті недалеко один одного. Того самого дня, коли скоїлася подія, як кажуть жовніри, оба мали з собою гостру суперечку.

На випадок засуду Фишера грозить кара смерті через повішення.

ЛЕДОВА БУРЯ НА СХОДІ

Буря, що почалася в п'ятницю в Тексасі й, пігнавши на схід, дійшла до Пенсильвенії й Бостону, перемінилася на сходи в ледову бурю. Вкриваючи все верствою леду, вона здержувала рух на дорогах, у фабриках і школах. Вітер доводив часто до шкорости 70 миль на годину, а падаючий дощ перемінювався відразу в лід.

Ледовиця звалила велику масу телеграфічних і телефонічних дротів. Вона зломала більше дерев, ніж гураган у 1938 році. Спричинила багато нещасливих випадків на дорогах. Не дала рятувати багато горючих домів, бо алярмові лінії були зірвані й пожежарники не чули алярмів.

Терпіла через цю небувалу бурю й живина. Наприклад, птиці падали, не можучи літати, коли на їх крилах намерзло багато леду.

ЗАВАЛИЛАСЯ МАЙНА В ШЕНАНДОА

Внаслідок обваллення копальні вугля під містом Шенандоа, в Пенсильвенії, почала западатися поверхня землі на просторі яких 16 міських блоків. Тисячі людей утекли з загрожених домів у паніці.

Шкоду обчислюють покищо на мільон доларів. Кажуть, що обвал вимагає евакуації північно-східної частини міста, де живе 22,000 осіб. На декотрих вулицях потворилися глибокі розколини. Доми обсунулися в землю на кілька чалів.

Губернатор стейту Пенсильвенія поспішив на місце події, щоб розслідувати справу.

З АМАТОРА ТЕЛЕВІЗІЇ ЗЛОДИЄМ?

Перед одним карним судом у Нью Йорку поставлено 17-літнього Елерія Прайса як обвинуваченого за крадіж телевізійних електричних лампок. Поліція каже, що він є запаленим любителем телевізії та, щоб докінчити апарат власної роботи, поліз по гзисмі на висоті 70 стіп понад землею до магазину таких лампок на крадіж.

НЕМА КУДИ ВИСИЛАТИ

БЕРЛІН. — Сама німецька адміністрація спротивилась тому, щоб висилати з Німеччини жидів до люблінської округи, бо там нема місця навіть для тих, що їх уже там нагромадили. Супроти того вже не висилають більше жидів з Німеччини до Польщі. Але дають їм реченні, впродовж яких вони мають якимсь чудом забратися з Німеччини. Це значить, дістатись нелегально до Туреччини, Палестини, чи деінде. Іншого виходу нема.

МІСТО НАКЛАДАЄ ПОДАТКИ НА „ЛАНЦЮГИ”

Міський уряд Істмена, в Джорджії, повідомив ланцюгів крамниць, що місто наложило на них спеціальний податок, що виносить від 10 до 200 доларів річно, відповідно до числа крамниць, які дане підприємство має в цілих Злучених Державах.

МЕЙ МОРЕЙ ВИГРАЛА ПРОЦЕС

Фільмова акторка Мей Морей добила присуду признання собі опіки над її сином. Крім цього суд присудив, що її бувший чоловік, князь Мдівані, має платити їй на удержання сина по 400 доларів на місяць.

ДВА ЖИТТЯ ЗА КОТА?

У покинутій цистерні води в Касополісі, Мішіген, знайдені плаваючі тіла двох хлопців: 12-літнього Бовмена й 8-літнього Корбита. Коло них з виснаженням усіх сил пливало в цистерні коті. Поліція догадується, що хлопці пішли рятувати котя й самі попадали в цистерну, як під ними заломилася стара цементова платформа.

„КЛІНКА ДЛЯ ВЛАСНИКІВ ДОМІВ”

Відома технічна школа, звана „Інститут Прета” в Брукліні, Нью Йорк, завела в цьому семестрі нові курси, звані „клінка для власників домів”.

Курси мають на цілі дати студентам те професійне знання, якого вимагає посідання дому. Відкрито курси на численні домагання власників домів.

ЗАЧИНАЄТЬСЯ ВЛАСТИВА ВІЙНА, КАЖУТЬ У ФРАНЦІЇ

ПАРИЖ. — Франція не надіється нічого доброго з приїзду американського підсекретаря стейту Сомнера Велеса, коли йде про припинення війни. Навпаки, є таке загальне переконання, що те, що Гітлер наговорив Велесові, вказує, що миру не буде, а тільки війна до переможного кінця альянтів. Ось тут війна вже чути у воздуху. Німці держать тепер у великій тайні військові рухи. Для цієї цілі утримують величезні повітряні сили на західній границі тільки на те, щоб бути у постійнім поготовті підняти кожної хвилини вгору і зводити боротьбу з альянтськими летунами, якщо вони намагались дістатись на німецьку землю для розвідочних цілей, як це досі бувало. Німецький військовий рух над швейцарсько-французько-німецькою границею змусив Швейцарію покласти до військової служби понад 60,000 резервістів, щоб бути готовою на кожний випадок. А це теж означає близьку війну, себто німецьку блискавичну війну, яка щойно зачнеться.

ВЕЛИКЕ ІТАЛІЙСЬКО-АНГЛІЙСЬКЕ НАПРУЖЕННЯ.

РИМ. — Діється таке, що готово не скінчитись на паперових протестах, а заважити на тому, чи Італія дасть себе втягнути до війни. І то до війни по стороні Німеччини, а проти Англії й Франції. Не зважаючи на англійську блокаду, Італія наказала своїм торговим кораблям виплисти на море з Роттердаму з німецьким вугіллям, що є призначене для Італії. Італія далі заявила, що не визнає британської блокади й уважає перевіз німецького вугілля для свого життєвого не тільки як справу конечну з огляду на запотребування вугілля, але також і з огляду державного престижу. А те останнє у фашистів є дуже важною справою. Ось і тому сумнівається, чи Італія поступиться. Тим більше, що виступає тепер не тільки у своїм власнім інтересі, але також і як речник і оборонець інших неутраляльних держав. Разом з тим Італія запротестувала також і проти британської поштової цензури, що відноситься головню до американської пошти, вважаючи її також порушенням міжнародного права.

АНГЛІЯ НЕ УСТУПІТЬ.

ЛОНДОН. — Англія є того переконання, що її цілковита економічна блокада Німеччини є оправдана, бо Німеччина веде безпощадну війну при помочі субмарин і мін. Щодо Італії, англійський уряд подає, що він хотів дійти до умови з Італією і достарчувати їй вугілля з Англії, але Італія давала в заплата за те оливу і такі продукти, які Англії не дуже потрібні. Конфлікт з Італією вважають в Англії надзвичайно прикрим, але надіються, що таки знайдеться з нього вихід.

ПОГРОЖУЮТЬ.

ЛОНДОН. — Англія громадить значні військові сили на границі Кенії й Етіопії. Це так на те, щоб Італії показати, що то буде, як вона захоче піти до війни і стати по стороні Німеччини.

КРИТИЧНІ ХВИЛІ ДЛЯ ФІНЛЯНДІЇ.

ГЕЛЬСІНКІ. — В Карелії здержано советські наступи. Якщоб осягнена таким чином передишка потревала трохи довше, то Фінляндія моглаб знову прийти до себе і видержати довший час і найгірші советські наступи.

НЕ МУСЯТЬ БОРОТИСЬ ПРОТИ НІМЕЧЧИНИ.

ЛОНДОН. — Німецьких збігців, що стали британськими громадянами, покликають, щоправда, до воєнної служби, але не до боротьби проти німецького війська, крім тих, що самі писемно зголошуются до участі у такій боротьбі.

КАРАЮТЬ ПАЦИФІСТІВ.

ЛОНДОН. — Тепер арештують і карають тих, що розкидають по вулицях чи парках Лондону летючки проти війни. А розкидають їх комуністи і фашисти.

НА РОБОТИ „ДО ПРУСА”.

БЕРЛІН. — Німеччина потребуватиме з весною до мільона пільних робітників, крім тих 300,000 польських полонених, що вже є при хліборобстві. Нові робітничі сили дістануть головню з давніх польських земель. Робітники зможуть посилати до дому із зароблених грошей коло 50 марок місячно.

БОЯТЬСЯ СОВЕТІВ.

БУКАРЕШТ. — Румунію хотілиб втягнути до антикомінтерну. Пробує цього Італія. Але це їй певно не вдасться, бо Румунія не хоче дражнити Совети.

ЧУЖИНЦІ ПО СТОРОНІ ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ. — Крім польських і чехословацьких частин, що борються по стороні Франції, є ще до 30,000 жовнів-чужинців, що представляють 55 національностей, котрі згодилися до воєнної служби.

НОВЕ ЖИТТЯ В ПОЛЬЩІ.
На вулицях Варшави удержують порядок жовніри, котрих усюди видно в великому числі.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
видачею числа, в котрій оголошення хоча мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокі числа три центи.		Three cents a copy	
На рік	\$6.00	One year	\$6.00
На пів року	\$3.25	Six months	\$3.25
На три місяці	\$1.75	Three months	\$1.75
Число з суботи (з англійською частинною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.00	One year	\$2.00
На пів року	\$1.25	Six months	\$1.25
В Джерзі Ситі і Заграницію:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$9.00	One year	\$9.00
На пів року	\$4.75	Six months	\$4.75
На три місяці	\$2.50	Three months	\$2.50

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ОСТОРОГА ПРЕЗИДЕНТА

У Вашингтоні відкрито оноді конференцію, скликану для протесту проти протичужинського законодавства, проєктованого в біжучій сесії конгресу. Конференцію скликав так званий "комітет для захорони людей чужого походження", що, як уже сама назва його показує, зорганізувався спеціально для тої цілі, щоб захоронити ненатуралізованих імігрантів перед ріжними законними обмеженнями.

Вже ці два факти, себто скликання спеціальної конференції та існування спеціальної організації для захорони чужинців, вказують на вагу справи, себто на серйозність небезпеки таких обмежень проти чужинців. Деякі бесідники на конвенції подали дальші докази серйозності справи; наприклад, конгресменка Каролайна О'Дей, що начислила аж 70 проєктів законів проти чужинців у теперішньому конгресі. Дальшим доказом поважності небезпеки є листи до згаданої конференції від президента Рузвельта й секретаря стейту Гола, секретаря внутрішніх справ Ікеса, секретаря рільництва Волеса й багатьох інших визначних американських політиків.

З огляду на серйозність можливості ухвалення деяких з тих законопроєктів треба дати признання цим усім урядникам, що своїми голосами причинилися по змозі до освідомлення громадянства про цю небезпеку та цю безглуздість такого законодавства. Голос президента Рузвельта передовсім заслугує на увагу тим, бо президент пішов у своїм листі глибоко, аж до джерела американської традиції, вказуючи на факт, що американці здавна гордились традицією гостинності супроти людей інших народів і інших вір. Одною з найбільших досягнень американської системи є саме факт, що ріжні національні групи, що були розділені поза границею, могли жити тут разом. Він говорив далі:

"Зогляду на велич цього досягнення ми мусимо бути постійно чуйними проти атак нетерпимості й несправедливості. Ми мусимо скрупулятно стерегти громадянські права й громадянські вольності всіх громадян, без огляду на їх походження. Нам треба пам'ятати, що всякий утиск, усяка ненависть, це клин, що може розколоти нашу цивілізацію. Якщо розум має переважати над терпимістю, ми мусимо бути все насторожі. Тому ми витаємо працю, що має на цілі захоронити права людей чужинського роду".

Цими словами президент Злучених Держав зв'язав права чужинців з правами роджених громадян та показав цим останнім, що охорона прав негромадян має велике значіння навіть для роджених тут осіб, бо від обмеження прав ненатуралізованих емігрантів легко можна перейти до обмеження прав роджених громадян.

Можна собі лише побажати, що остоорога президента Злучених Держав викличе здорові відгуки в тих колах, де такі остоороги звичайно приймаються як чужинський пропаганду.

Гр. Климів.

ДОБРА ПОСАДА

(4)

— Як треба конче, то я дав би вам скарбові коні. Очевидно, аж за які три години, бо до нічного поїзду ще багато часу. Тепер ходіть до мене на обід. Моя хата зараз за дво-ром.

Северко пішов на обід до свого будучого начальника. По обіді відіхав двірськими кіньми. Коли приїхав до Львова, вже було добре по десяти вночі. Він мав свій власний ключ до мешкання. Всунувся до своєї кімнати так, що ніхто його не бачив і не чув, бо всі спали. Кинувся на своє ліжко і своїм звичаєм, закріпив.

— Дев'ята! — гукнула йому над вухом його сестра. — Вставай!

Северко лиш обернувся на

— Вставай! — кричала сестра, співаючи його за руку. — Ти сам приказав збудити тебе.

— Іди до дідька! — воркнув брат.

Сестра приступила до стола, взяла збаньку і на його лице хлюснула трохи зимної води. Северко схопився і сів на ліжку. Бачучи такий успіх, сестра відійшла. Северко хвилину поспів і ляг назад, качучи до себе:

— Вона мабуть ще не знає, куди я їздив і з чим приїхав.

Пробудився аж в само полудне. Обмірковував питання:

— Скажи вдова зараз, що я вже маю посаду, чи може зробити їм несподіванку і сказати аж останнього дня, відійжджачи до Лопушина?

Рішився зробити несподі-

Що ми знаємо про карелів?

Знаємо лише назву з географічних атласів східної Європи. Чули ми й читали, що східна Карелія була донедавна місцем заслання сотень тисяч наших українських братів. Знаємо, що недалеко від бережжя східної Карелії лежать смутної слави Соловешкі острови, де кінчив своє життя останній запорозький кошовий, Петро Калнишевський, а тепер там положили свої кости тисячі інших українських засланих.

Тимчасом східна Карелія — це край, що вже має визначну політичну минувшину, а ще більшу буде мати вбудується. Лежить Карелія на схід від Фінляндії і простягається від затоки Білого моря — Канда-лакші — на півночі, а на півдні доходить до східного берега озера Ладога та до південного берега озера Онега. Територія східної Карелії має 145 тисяч квадратних кілометрів, отже трохи менше, ніж Англія з Валією.

Дика і суворя природа цього краю під полярним кругом. Озера, ліси, величезна сила каміння, нанесеного льдовиками, тундра на півночі, бистрі повноводні ріки з водопадами — це східна Карелія. Корінна людність східної Карелії — карели, народ фінської раси. Мова карельська стоїть дуже близько до фінської мови, а ще ближче до фінської літературної мови. Славний фінський народний епос — Калевала — був записаний не у Фінляндії, а саме в східній Карелії. 1932 року союська статистика начисляла в східній Карелії більше як 125 тисяч людей фінської раси (карелів, фінів, і вепсів). На півдні Карелії, в окрузі Петрозаводськ, живуть москалі. За царської влади в східній Карелії було коло 50 тисяч москалів. За большевицького режиму число москалів у східній Карелії виросло на 210 тисяч (року 1933).

Союська статистика показує, що з тих 210 тисяч москалів тільки 68,000 народилися в східній Карелії, інші приїшли в цей край з інших областей союської держави. 1933 року було в східній Карелії більше ста тисяч політичних засланих, між ними не менше, як половина, українців. Ці "імігранти" не були почислені до людності Карелії. Таким чином перевага чужого, зайшого елементу в Карелії ще зростає, коли до 210 тисяч москалів додати 100 тисяч інших.

Коли глянути на минуле країв біля фінської затоки Балтійського моря, то побачимо, що ця територія все бу-

ла заселена племенами фінської раси. За довгі століття Московщина винищила ці племена або перевернула їх на москалів. Проте ще й досі живуть фінські племена в російських губерніях Тверський і Новгородський, також давня Інгрія, в якій цар Петро I заложив свою столицю Петербург, була чисто фінською землею. Тепер навіть большевицька статистика начисляє в Тверщині і Новгородщині 145 тисяч фінів, а в Інгрії — 133 тисячі. Разом із східною Карелією ці фінські племена начисляють більше 500 тисяч душ.

Большевицька влада проголосила ще р. 1917-го "деклярацію прав народів". Кожному народові бувшої царської Росії обіцяно самостійність, автономію політичну або культурно-національну, як котрий нарід хоче. Але за цими гарними словами прийшли погані діла. Союська влада пішла слідами царської Росії в політичній поведінці карелів. За царської влади навіть Біблія рідною фінською мовою була карелам заборонена. Всі школи були лише російські, за вживання рідної мови в школі карельських дітей учителі карали. Однак національна свідомість між карелами не змерла. Національне відродження Карелії мало піддержку з Фінляндії, а після 1917 року карели почали боротьбу за національну незалежність. Під впливом большевицького перевороту в Росії також у Фінляндії та в Карелії повстали свої "червоні гвардії", що хотіли захопити в свої руки владу в цих краях. Фіни прогнали своїх большевиків, і ці втекли в Карелію.

Цим фінським большевиками помагали російські большевики з Петербурга. Безладдя і насильство, принесене большевиками, примусило карелів просити собі допомоги від фінського уряду (березень 1918 р.). Фінам дали в той час активну поміч проти большевиків німці. Німецький план був — через Фінляндію дістатися до російського північного порту Мурманська і там заложити морську базу для війни з Англією. Щоб не допустити до цього, англійці післали до Мурманська своє військо. В дійсності до німецького походу на Мурманськ не дійшло. Німці мали тоді в Фінляндії всього 12,000 війська. Проте фінсько-карельські добровольці билися в Карелії проти большевицьких частин, що запланували були в Карелії. Англійці переорієнтували сили німців і їх плани нав'язали контакт з російською

російською владою в Москві. Большевицький "Фінський Лейон", що був у Карелії, в числі 2,000 чоловік, прилучився в червні 1918 року до англійського війська. Одночасно на півночі Росії в Карелії утворилася російська "Біла армія". Ділячі цієї "Білої армії" вступили в контакт із англійцями. Вони переконали англійського генерала Мейнарда, що треба відновити єдину нероздільну царську Росію. Таким чином карели мусили боротися проти "білої" і "червоної" Росії за свою свободу. Тільки фінські добровольці помагали братам-карелам у цій боротьбі. В червні 1919 року фінокарели були вже на 7 кілометрів від найбільшого міста Карелії — Петрозаводська. Але мусили через недостачу зброї відступити від Петрозаводська, хоч просили перед тим допомоги у ген. Мейнарда. Але Мейнард відмовив, бо був під впливом московських монархістів, з якими хотів будувати царську Росію. Коли в осені 1919 року англійське військо покинуло Мурманськ, дійшло в жовтні того року до рішучого бою між карелами та російською "Білою армією". "Білі" були зовсім розбиті. Північна Карелія досягнула самостійності.

Російські большевики заявляли, що визнають карельську владу, але в осені 1920 року вони вдарили на карелів великими силами, і карельський уряд мусів відступити в Фінляндію. Проти большевицької влади в середині березня 1920 року вибухло загальне повстання в Карелії. Карели просили допомоги з Фінляндії. Партизанська війна тривала до грудня 1920 року. Тоді карели (шість частина військо були фіни) вирішили в похід на большевиків. Проти горстки людей — 3,000 карело-фінів большевики післали 30 тисяч вояків, 414 скорострілів, 31 гармату, 14 літаків і 3 панцирні поїзди. А всеж карели довго побивали большевиків, хоч не мали ні легітунства, ні артилерії. Само собою, карели не могли остаточно перемогти в бою з большевиками. В люті 1922 року карельське військо мусило знов відступити на фінську територію.

Від 1922 року в політиці російських большевиків почався зворот щодо народів союської держави. В кінці 1922 року зліквідовано Росію: на її місце прийшов Союз союських республік. Карелію названо "автономною союською республікою" (25. липня 1923 року). В Карелії проголошено "карелізацію", як у той же час почато "українізацію" у Великій Україні. Це значить, що союські урядники в карель-

ських селах могли вживати карельської мови. Відвою і вчительські коли з карельською викладавою, мовою і вчительські семінарії. Але вплив чужинців (головно москалів) у Карелію й виселення корінної людності в Сибірські краї зовсім знищили "карелізацію". Карелія під большевицькою владою стала найгірше визискуваною колонією. Москві треба чужої валюти, отже большевики кинулися на лісові багатства Карелії, бо їх дуже легко можна перевозити ріками, озерами, каналами і морем за кордон. Найбільше почали большевики рубати карельські ліси від року 1929, отже від початку першої "лятирочки". За сезон 1929/30 року Карелія дала 9 мільонів 155 тисяч кубічних метрів дерева. Це дерево обходилося большевицькій владі дуже дешево, бо ліси рубали політичні в'язні. На рік 1931/32 призначено було вирубати 12 мільонів куб. метрів дерева, але на перешкоді стало те, що деякі європейські країни відмовлялися купувати продукти невінницької праці. Тому рубання карельських лісів трохи зменшилося (8 мільонів куб. метрів у р. 1932/33).

Карелія також багата на залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

Залізну руду, головню на так

НА РІЖНІ ТЕМИ

ЗАБУВАЄТЬСЯ.

Відомий англійський письменник Г. Велс написав недавно книжку під заголовком „Новий лад у світі“, в якій поришує такі справи, як: католицизм, марксизм, інтернаціоналізм.

Багато критиків критикують Велсову книжку за те, що вона не приносить багато нового, що вона повторює властиво самі старі речі.

Рівночасно вони признають йому, що всітаки вона приносить користь, бо серед воєнного брязкоту зброї забувається про важкі справи.

Критики могли би піти ще далі. Серед війни люди забувають не лише такі важкі суспільні справи, як згадано вище, але й важні приватні справи.

КУПЦІ І РОБІТНИКИ.

Ось таке питання, що виникає на питання приватної галузі, порушено оноді на зборах Купецького Союзу в Нью-Йорку: чи високий податок збільшує безробіття, чи ослаблює?

Купці, зібрані на зборах, були того погляду, що високий податок збільшує безробіття. З їх становища їм не можна було дивуватися, що вони зняли таке становище: адже вони передовим платять податки, а всякий, що платить податок, уважає його за високим.

Чи зняли би збори таке становище, якби так на збори зібралися робітники? Здається, що вони були би відмінного погляду.

Отже котрий погляд слушний? І чи не можна би знайти між ними якоїсь згоди? Наприклад, чи не можливе й таке, що податки до певного ступня зменшують безробіття, а поза певною межею його збільшують?

РОБІТНИК І ФАХОВА ОСВІТА.

На річній конвенції Американського Союзу Шкільної Адміністрації, що збиралася оноді в Ст. Луїсі в приватності 10,000 делегатів, підняв один з делегатів питання: якої освіти вимагає від кожного робітника добро громадянства?

Нортон, професор Колумбійського університету, відповів на це питання, що з чисто господарського становища суспільності треба кожного робітника навчити якнайкраще того фаху, до якого він найкраще надається.

Як легко можна догадатися, професор не сказав нічого, противного особистому становищу робітника. Бо чи не для робітника не є найкраще, як він буде приготований найкраще до того фаху, до якого він найкраще надається?

Це вигадає зовсім ясне. Однак примірмо цей ідеал до дійсності: чи взагалі підготуємо ми людей до фахів, чи думаємо, що не всі фахи вимагають підготування? Чи навчаємо ми людей фаху, до якого вони найкраще надаються? Чи навчаємо ми їх, як лише можемо, найкраще? Чи вважаємо ми таких людей, підготованих до даного фаху, корисними для цілого громадянства?

ЗАБАГАТО ВЧЕНИХ?

На тій самій конвенції підняв думку про відношення між освітою й безробіттям.

Один з професорів говорив, що край може піднятися з депресії через поправу шкільної освіти.

Коли така думка вийшла від учителя, ми не можемо тому дуже дивуватися: це в інтересі учителя, розуміється, доброго, щоб шкільництво поправалося. Та чи це справді в інтересі цілої суспільності, наприклад маси робітників? Адже чути часто думку, що вся біда на світі йде від того, що в світі вже й так забагато вчених.

Отже де правда?

3 ДНЯ

НАСТУП НА ЧУЖОРОДЦІВ.

У конгресі подано кількадесят законопроектів, які, коли би були ухвалені, цілком спутали б цивільні права не лише чужинців, але й американських громадян, що родилися поза Америкою. Ці законопроекти надихані ненавистю до чужинців, до їх способу думання, до їх ідей і переконань.

Щоби поборювати ці неприхильні для чужороджених американців законопроекти, створено спеціальний комітет. Він недавно мав свої дводенні наради у Вашингтоні і на тих нарадах ствердив, що певні демагогічні кола стараються штучно викликати ненависть до чужинців і чужородців, звалюючи на них вину за всі американські лиха, за безробіття, економічну кризу, за поведінку злочинців і скопювання дітей, а також за шпигунство.

ВІДРАДНЕ ЯВИЩЕ.

Відрадним явищем на цьому тлі є це, що президент Рузвельт, а також секр. Гол і інші, не погоджуються з тим наступом на чужородний елемент. Президент вислав до згаданого комітету листа, в якому похвалює його роботу, закликає до дальшої напруженої праці та каже, що пропоновані законопроекти, коли би перейшли в конгресі, не зупиняться на чужородних громадянах, а ступнево пересунуться і на родовитих, старих американських громадян. Бо ті законопроекти містять у собі зародки деспотизму і диктатури. Ці зародки, немов зараза, не обмежуються лише до деяких — в нашій випадку, чужородних громадян — але перенесуться і на ціле суспільне американське життя. Згадані закони дадуть змогу дівратись до влади людям диктаторського покрю. А ті люди, розмакувавши в диктаторській владі, не будуть довго перебирати, хто роджений в Америці, а хто ні. Вони кожного будуть роздавлувати, коли той захоче ставити опір диктаторській бюрократії. Ось так і американці ступнево тратитимуть свободу.

ЕНАВИСТЬ ДО ЧУЖИНЦІВ.

Хто як хто, але Америка має найменше! причин нарікати на чужинців. Як слушно сказав президент при іншій нагоді, „кожний американець є емігрант, коли пошукати глибше в його родоводі“. Це емігранти зробили в Америці один з найкращих і найкращих країв на світі. Якби не ті емігранти, то Америка нині далі знаходилася у руках індійських кочевиків.

Ті кочевики називали європейців, що приїздили до Америки „блідими обличчями“. Кожне „блідє обличчя“, яке ми бачимо нині десьбудь на вулиці американського міста, чи села, — це європейське обличчя, це імігранти, чи, говорячи мовою індіанців, „європейські зайди“. Саме ті „зайди“ везли з собою знання, ідеї, віру, переконання, звичаї, несли європейську цивілізацію. Діставши в основу свого поступу культурні цінності європейської цивілізації, Америка зросла в таку державу, якою є нині.

ІХАЛИ ДОБРИ І ЗЛІ.

Зрозуміло, що до Америки іхали не лише добрі елементи, але й злі. Одні, втікаючи перед переслідуванням європейських режимів, несли з собою сильну віру в певні ідеали. Інші іхали, щоб скоро розбагатіти і назад втікати до веселого життя європейських столиць. Одні несли глибокі культурні зародки, інші несли вародки злочину, деморалізації, розпусти. Плило з Європи добро і зло. Але добро всітаки переважало. Бо коли би пере-

важило зло, то Америка не була б нині тим, чим є.

ХТО ДОБРИЙ АМЕРИКАНЕЦЬ?

Вирінає тепер питання, хто є добрим імігрантом, а хто лихим? Хто є пожаданим елементом, а хто ні? На це питання трудно відповісти.

Певні американські кола стараються поголовно осуджувати чужородних громадян за безробіття, за злочини, за шпигунство. Також поголовно стараються викликати ненависть до всього, що має якесь тавро чужинцтва, зокрема тавро європейських ідей та ідеологій.

В дечому ця ненависть оправдана. Але лише в дечому. Не можна її узагальнювати. Бо, як сказано, Америка зросла саме на тих ідеях та ідеологіях, що їх емігранти привезли сюди до Америки. Без них Америка ніколи не була б зросла в таку моральну і матеріальну силу.

ІДЕАЛІЗМ.

А серед тих європейських ідеологій, які можна вважати додатними і корисними, на першому місці стоїть ідеалізм, готовість взагалі служити якимсь вищим цілям, а не самому собі, не своїм матеріальним потребам. Люди, які привідають з Європи в Америку, навіяні певними високими гуманними ідеями, не є шкідливими для Америки. Зате люди без високих ідей, люди з себебалабними захланними вдачами, яким наплюють на старий край, на його культуру, радість і терпіння, люди з матеріалістичним світоглядом, є небезпечним для Америки елементом.

Та чомусь саме проти перших іде нині в Америці нагінка; а не проти тих, що мають на увазі матеріалістичні вигоди і думають лише про те, щоб розбагатіти.

ДВОЗНАЧНО.

Один громадянин оголосив у газетах, що має на продаж ослу. На другий день стукає хтось до хати. Вийшла жінка. Незнайомий питає: „Я читав, що маєте ослу на продаж. Чи можу його бачити?“

— Так, — відказує жінка, й звернувшись до хати кликнула:

— Чоловіче, а ходи сюди, тебе потребують!

ІВАН ФИЛИПЧАК
БУДІВНИЧИЙ
ДЕРЖАВИ

Проф. Іван Филипчак, відомий український історичний поістор, дає нам у цій повісті образ часів і постаті перемиського князя Володимирка, як будівничого української держави, що злучила всю Галичину.

Читач пізнає наше давнє життя, нашу будувальницю, життя й звичаї наших предків у 12 столітті.

Мимходом автор навчає, як працювати, служити й любити свою вітчизну.

ЦІНА 70 ЦЕНТИВ.

„Svoboda“

81-83 GRAND STREET,

JERSEY CITY, N. J.

ВИЗИСК СЕЛЯНСТВА В СССР

„Ізвестія“ в 1. лютого принесли постанову Совнаркому СССР та ЦК комуністичної партії про зміни приписів відносно обов'язкового постачання вонни державі. Постанова ця скасовує попередні приписи, за якими селяни мусили постачати вонну відповідно до числа овець, кіз та верблюдів, що колхозах та поодиноких господарствах, та устійнює на-

ві приписи, за якими скількість вонни буде обчислюватися відповідно до числа гектарів, на яких господарять колхози. Пересічна скількість вонни, яку впродовж року мають постачати колхози, ріжна, менша в північних і більша в південних районах, наприклад, з одного гектару має постачити грамів вонни:

	в 1941 р.	в 1940 р.
Архангельська обл.	40	25
Білорусь	70	50
Україна	180	140
Ордж. кр. і Турк. ССР	700	600

Колхозні двори і одноосібні господарства мають постачати вонну обчислюючи скількість на одну штуку худоби, а саме грамів:

	від вівці
Архангельська обл.	20
Білорусь	30
Україна	90
Ордж. кр. і Турк. ССР	1.10

Стільки найновіший указ московського уряду. Ціла людськість цього визиску полягає в тім, що селянство не має досить збіжжя для себе самого і противиться всім заходам розпочинати якісь нові „підприємства“, з яких зиск іде виключно до Москви і до рук московського уряду на користь московського імперіалізму. Поширення хову худоби для при-

мусового постачання м'яса і вонни „державі“ та полегшення поширення площі пасовищ і зменшення площі ланів відбувається фактично шляхом виголодження спеціально українського та іншого національного південного селянства, як це доводить зрештою і „зріст“ українського населення, що вносить небагато більше третини пересічного зросту цілого советського населення.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ
В АМЕРИЦІ

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА.

Школа українського балету.

Багато вже говорилось і писалось про українські танці, балет та про потребу його існування і навчання.

І ось таку потребу навчання українського модерного балету відчуває і місто Філадельфія.

Так є, що до цієї пори ніде в Америці нема жадної подібної школи українського балету, ані теж сталою осідку курсів, де наша молодь мала змогу вчитись.

Це на хвилину соромно робиться, що ми, велика кумтурна нація, нехтуємо таку вартісну річ, якою є школа модерного українського балету. Та заснування сталої групи

зложеної із вивченої тут молоді, яка час від часу зуміла б виступити на американській платформі та прислужитись для добра нашої справи, як от хобби з культурно-інформативного боку.

Щоб дійсно був свій український балет, то для цього організується школу. До ведення отсєї школи запрошено п. Дмитра Чутра, який є відомим учителем - балетмайстром українських модерних та балетних танців.

Вважаю, що це є дуже важне для нашої молоді. Тому є бажанням, щоб поперти ось таку школу, в якій матимемо змогу набути знання українських балетних танців.

Звертають до молоді із закликом вступити в отсю школу. Школа вже почалась і проби ведуться.

О. Яремко.

THOMASTON, CONN.

ПОДАЄМО ДО ВІДОМА ВСІХ ЧЛЕНІВ ВІД. 421
У. Н. СОЮЗУ, ЩО НА

КВАРТАЛЬНИХ ЗБОРАХ

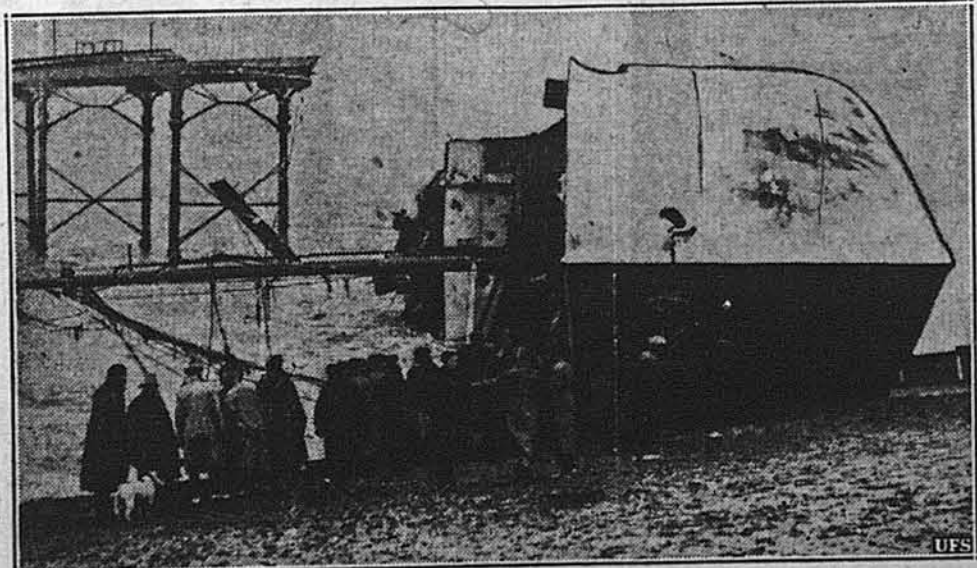
того відділу, що відбудуться
В СУБОТУ, 9. БЕРЕЗНЯ (MARCH 9, 1940)

в 7. годині вечір
В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ, 91 PROSPECT STREET

буде прийнятий окружний організатор А. Маланчук. Тому всі члени відділу повинні кончею прийти на ці збори.

ЗА УРЯД ВІДДІЛУ:

А. Береза, предс.; І. Кіндрат, секр.; М. Шопінка, кас.

ПРОПАВ БЕЗ ВИХОДУ.

Голландський корабель „Нора“, що вдарився об міну коло південно-східного побережжя Англії, а потім, як його тягнули до порту, попав на такий сильний прилив, що пересернувся коло самого причалу.

Старий сласник
ТАВН ТАВЕРН
каже:

ШУКАЄТЕ
ГЛАДШОЇ ЖИТНІВКИ?
Тут її маєте, панове!

Town Tavern
STRAIGHT RYE WHISKEY
NOW 3 YEARS OLD!

95¢ PT.
1.80 QT.

Гладша, бо вистояла
3 роки в ГЛИБОКО
ПАЛЕНИХ БОЧКАХ!

Зробити гладшу житнівку вимагає надзвичайної уваги при кожнім кроку підчас дистиляції й настоювання. Того роду надзвичайна увага виторює Тавн Таверн.

90 Proof. Ця віска 3 роки стара
бріх напоїв

COPYRIGHT 1940, NATIONAL DISTILLERS PRODUCTS CORPORATION, NEW YORK.

3 РУХУ ПО ВІДДІЛАХ
У. Н. СОЮЗУ

КІРКЛЕНД ЛЕЙК, ОНТ.
(Канада).

Наш відділ заснований іще в грудні 1939 р.

На початок вписалося сім членів, майже не було з чого вибрати повного заряду. А на біжучий рік вийшли до заряду отсі: предсідник: Василь Воробець, секретар: Дмитро Фенюк, касієр: Михайло Пашин, контролери: Михайло Максимович і Пилип Мігус, опікуни хорих: Роман Сверлик і Анна Фенюк.

Так наш відділ існував два місяці, до 18-го лютого 1940 року.

На той день до нашої місцевості застали гість з Він-чур, Онт., організатор У. Н. Союзу, гр. І. Баєр, в неділю, 18-го лютого, в год. 3 пополудні. В Нац. Домівці при філії УНО згаданий організатор дав відчит на тему: „Історія укр. еміграції і У. Н. Союзу на американському континенті“. На відчит прибуло коло 100 слухачів.

В першій мірі прелегент попросив присутніх віддати пошану через повстання з місць тим борцям-героям, котрі полягли на полі бою в теперішній часі, як також тим, котрі полягли за українську визвольну справу на наших рідних землях.

Дальше згаданий бесідник передав привіт братів і сестер, котрі вже знаходяться у відділах У. Н. Союзу на американському і канадському континенті.

Потім прелегент згадав, як то нашим українським піонерам приходилося з тяжким трудом розбудовувати те все, що сьогодні ми називаємо українськими інституціями.

Не досить того, що нашого брата переслідували наші національні вороги на наших рідних землях, бо ці самі вороги не пожаліли свого труду, щоб нас нищити на економічній і на політичній полі на вільних американських землях.

Але наші піоніри зуміли дати відсіч усяким зайдам, котрі ставили колони під українські ноги.

І наш брат зрозумів, що тільки братерством і єдністю можна прийти до сили, що жадна ворожа рука не всилі буде нищити нас так довго, як довго український нарід буде виставляти під одним жовто-блакитним прапором. У 1894 році українські піоніри заклали так званий У. Н. Союз, щоб еміграція, котра з кожним роком напливала на американські землі, не давала себе визискувати чужим

спекулянтам і не видавала свої тяжко запрацьовані гроші на чужу пропаганду і на знищення себе самих. Ті всі гроші, котрі мали опинитись у чужих руках, то сьогодні знаходяться в нас самих, а це є досить поважна сума, бо до сьогодні У. Н. Союз нараховує в американській валюті п'ять мільонів з половиною доларів.

Гр. І. Баєр закликав усіх українців, щоб вступали масово до У. Н. Союзу і щоб згадана інституція могла нести всякі матеріальні помочі для створення української самостійної держави. При кішці відчиту вписалося 12 нових членів. Дальша акція за приєднання членів іде поступово вперед. Відчит закінчено в год. 6-тій вечором.

М. Пашин, голова відчиту;

Д. Фенюк, секретар.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСКИЙ

НЕБІЖЧИК ХОДИТЬ

історичне оповідання

про цікаві шляхетські й купецькі інтриги з часів, коли історична Польща правила Україною, а турки правили на іздахли на неї на грабид.

ЦІНА 75 ЦЕНТИВ.

„SVOBODA“

81-83 GRAND STREET,

P. O. BOX 346

JERSEY CITY, N. J.

ПРОПАЛА.

Глорія Диксон, фільмова зірка, виїхала оноді з одного нью-йорського гателю в дорогу до Галівуду. По тижні її чоловік повідомив поліцію, що вона десь пропала.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСКИЙ

НЕ ВБЮ ЙОГО

Запорожці напали на шляху труп. Похованши, вони пішли шукати винуватця. Нагнавши москалів, вони мають розгадати: чи це вони вбили? Як вони, що з ними зробити?

Читаючи це оповідання, дізнаєтесь багато про життя й воювання козаків.

ЦІНА 20 ЦЕНТИВ.

Замовляйте:

„SVOBODA“

81-83 GRAND STREET,

JERSEY CITY, N. J.

ПІЗНАЙМО ЛЮДЕЙ!
ІВАН ЧЕРНЯВА
своїм північним пік-апі:
**ЛЮДИ З ЧОРНИМ
ПІДНЕБІННЯМ**
Змальовує дотепно й живо, для
роду людей, що все своє життя
посвячують незвичайній кар'єрі
людей, що суті і красу життя
вчувають в молодечому змаганні,
безупинній натузі в вічному
русі.
Ціна 40 центів.
Замовляйте:
"Svoboda"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY, N. J.

БІЛІ ТАБЛИЦІ ЛІПШІ
Всі ми вже привикли до того
поняття, що коли таблиця
— то повинна бути чорна. І
як же можна собі уявити та-
блицю не чорною! Англійці
таблицю прямо назвали "чор-
ною дошкою" (black-board), та
її годі. Тільки недавно доду-
малися деякі люди в Америці,
що ліпше було б мати таблиці
білі. І таких таблиць уже вжи-
вають по школах у містечку
Елджин, в стейті Іллінойс. А на
білій таблиці пишуть чорною
крейдою. І від таких таблиць
і в класах ясніше та веселіше.
І писмо на них виходить чит-
кіше. А крім того біла барва
таблиці не викликає такого
пригнітального враження на ді-
тей, як чорна таблиця.

**ВЖЕ МАЄМО
НА СКЛАДІ
НОВІ - ГАРНІ
Великодні
КАРТКИ**
КНИЖКОВІ З ВІРШАМИ 5 ц
КАРТКИ З КРАЮ, украї-
нського стилю, зі цінцями
з українських великод-
них звичаїв 5 ц
6 за 25 ц.
При замовленні
треба залучити
належність
SVOBODA
P. O. BOX 346
Jersey City, N. J.

У пекаря. Дівчина купила в
пекаря тісточко з родзинками.
На другий день приходить о-
бурана до пекаря:
— Я купила в вас тісточко
вчора, а в ньому була спече-
на муха!
Пекар: Де там! Це напевно
була родзинка!
Дівчина: Алеж ні! Муха!
Пекар (добродушно): Добре
— не буди сперечатися. Хай
панночка принесе мені цю му-
ху, а я в заміну дам родзинку.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОИТ, МІШ. Місячні збори Тов.
ім. Івана Франка, від 140, відбу-
дуться в неділю, 10. березня, в го-
дині 1. пополуночі, під ч. 13530 Sagrest
St. Збори будуть рішати дуже важ-
ні справи і приймати нових членів
до У. Н. Союзу. — Секретар.

ДІТРОИТ, МІШ. Місячні збори Тов.
Запорозька, від 75, відбудуться
в неділю, 10. березня, в 1.30 пополу-
ночі, в Народній Домі при Мартині ул.
Простіться членам прийти на збори
тому, що є багато справ до полаго-
дження. Напоминається дозвучити
членів, щоб старались полатити
свої забори, бо в противному
разі можуть бути сспендовані. —
В. Тарас, секр.

КІЛВЕНД, О. Місячні збори Тов.
Скокі, від 336, відбудуться в неді-
лю, 10. березня, в годині 1. попо-
луночі. Простіться всім членам прибути
на збори і вирішити свої вкладки
та привести нових членів до Тов.
Скокі в У. Н. Союз. — Тимко Ка-
мук, рек. секр.

ТОЛІДО, ОГАЙО. Звичайні міся-
чні збори від 167, відбудуться в не-
ділю, 10. березня, в 2. год. поп., в
гали де звичайно. — Дмитро Медеш-
ний, предс.

КІЛВЕНД, О. Місячні збори Тов.
ім. Івана Франка, від 334, відбу-
дуться в неділю, 10. березня, в 12. го-
дині пополуночі. Простіться членам при-
бути на збори, бо є важні справи до
полагодження. Так само простіться
членам, прийти і вирішити свої за-
бори, бо в противному разі будуть
спендовані в У. Н. Союз. — Товари-
ства. — Н. Задеревський, предс.
С. Морозович, фін. секр. і кас.; Іван
Жук, рек. секр.

ГАМТРАМ, МІШ. Збори Тов. ім.
М. Шапенкіна, від 94, відбудуться
в неділю, 10. березня (март), в го-
дині 1.30 пополуночі. Всі члени і член-
ниці, які місцеві та і позаміські,
повинні прийти на час, бо є важні
справи до полагодження. Кожний
член повинен принести до збору по-
ного члена до У. Н. Союзу, як також
вписати свої діти, коли ще не
вписали. Маємо ріжні родні обезпе-
чення, що може задовольнити, як ба-
гатшого так і бідного. Всі поліси
корисні і задовольняють. Є послужниця
свій, як не запізнат, то бодяй скри-
ватися. І так як у нашім органі-
зації. Чому, нам, належати, до ку-
жик? Чому, не буде опитуватися
членом вразі смерті, а свій все то
зробити. — А. Патра, секр.

ДІТРОИТ, МІШ. Місячні збори Тов.
У. Н. Союзу, від 292, відбудуться
в неділю, 10. березня (март), в го-
дині 12.30 пополуночі, в гали У. Н.
Дому при Мартині ул. На ці збори
обов'язково має прийти кожний
член і члениця. Маємо дуже важні
справи до полагодження. Звертаєть-
ся увагу тим членам, що платять
річно або піврічно, що рік почина-
ється від 1. січня і як то платити
річно, то має заплатити в січні, а не
в лютий або марті, як дехто робить.
Рішати ті члени, котрі довжи, ще
за рік 1939, хай стараються вже в
тих місяцях віддати, так само ті, ко-
торі борали віддавати, а ще не по-
латили, хай вже раз заплатять. Так
само і за бенкетові тикети. Рішати
не забувати, що призначення позик
членам, особливо дітей, їх є, Богу дя-
кувати, а не стоять в Союзі. Тож
до діла усі, а будуть пенні, що ве-
лику прислугу зробите їм і собі! —
Іван Форіс, предс.; Ілля Анарсе-
вич, кас.; Петро Кізел, секр.

СІРАКОЗ, Н. Я. Місячні збори
Укр. Тов. Сін, від 39, відбудуться
в неділю, 10. березня, в годині 3. по-
полуночі, в У. Н. Домі. На цих збо-
рах будуть приймати нових членів
на до Тов. і до У. Н. Союзу. При-
гадується членам, щоб сплатували
старі забори, які довгують до то-
в. каси за вкладки і розмети. Про-
ситесь членам прийти на ці збори,
бо є важні справи до полагодження.
— А. Гайдук, предс.; І. Лесюк, фін.
секр.; А. Кузлік, кас.; І. Камеко-
рек, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Місячні збори від
280, відбудуться в неділю, 10. берез-
ня, в годині 2. пополуночі, в Укр.
Гор. Клубі, 608 Бест Лаканава Ев.
Присутність всіх членів на зборах
обов'язкова. Дозвучити членам, маю-
ть старатися вирішити свої забори.
— Р. Рубальський, секр.

НА НАРОДНІ ПОТРЕБИ

НЮ ЙОРК, Н. Я.
На зборі.

Підчас коляди 15 відділів Україн-
ського Золотого Хреста зложили по
\$2: Марія Гук, Н. Галади, А. Рінгелі,
по \$1: Розалія Мороз, Катерина Ва-
рунок, Марія Бадида, П. Королів,
Меланія Воробець, Марія Скобува,
Анна Сивець, Н. Міндешук, Н. Рабо-
венко, Марія Білизна, Ольга Пельні,
Марія Величка, Марта Люба, пані
Шлак, Енес, Микитович, Стефанія
Галичів, пані Біланська; І. Дубик 50
ц. Разом \$23.50. Гроші переслали че-
рез Обеднання.
Колядували ходоли; Енес Микито-
вич, Марія Гук, Катерина Варунок.

ПІТСБУРГ, ПА.

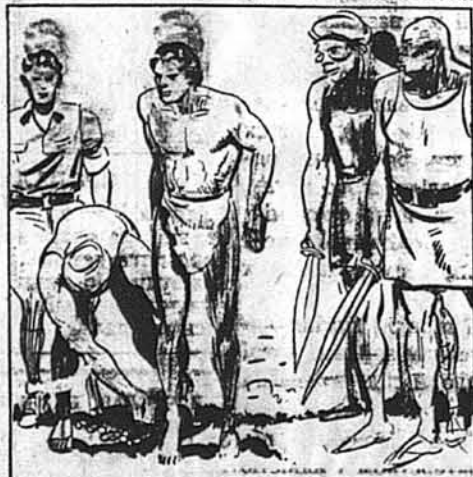
Коляда, закладована на інформацій-
но вивільню акцію членими і чле-
нами відділів Українського Золотого
Хреста ч. 44 і ОДВУ ч. 26
в Пітсбургу, Па.

На поклик Центральної Управи
ОДВУ в Америці отці українці міста
Пітсбургу в околиці радо зложили
на руші коляди по \$5: В. Онисич-
ків, М. Сарахан, А. Животко, В.
Кузичевський; по \$3: о. Іван Кошан,
Марія Хроноват; по \$2: П. Левин-
ський, Анна Осух, А. Романкевич, о.
Маркян Кучер, о. Петро Олексів, о.
Орбиско, В. Проць, І. Корбешевський,
І. Галевич; по \$1.50: С. Засадний,
О. Чарнецький; по \$1.25: по \$1:
Шур, С. Баган, П. Макар, О. Микит-
ович, Н. Петрунь, Т. Фарботник, І.
Петрик, Н. Вовчок, В. Вагинчик, Р.
Васильчук, Софія Вілер, рея. М.
Хандога, Н. Гулик, Н. Ланік, пані
Войтович, І. Яць, І. Медвідь, С. Гріб,
Д. Кричківський, М. Усик, І. Слобо-
дзян, о. Іванів, М. Дяк, І. Бекіш,
І. Катериня, І. Кравчинин, Т. Ку-
чанин, Анастасія Гринишин, М. Крук,
Анна Черноточив, І. Котула, Т. Ко-
тула, В. Лехівський, о. Дмитро Га-
ленда, І. Шелані, М. Майлош, В.
Заболотський, І. Безпятий, Н. Болдир,
А. Галушак, В. Ягедор, І. Липицький,
І. Ганак, Анна Шерх, Д. Литий,
Ф. Мітер, М. Федорів, Анна Онис-
чик, Український Клуб Н. С. Ф.,
Ментя, Г. Шабатура, С. Крип'як, П.
Віслоцький, М. Вуйко, Катерина Бі-
лей, Марія Ханейко, М. Наконечний,
А. Поточний, А. Данило, Н. Бач, М.
Тимочко, Наталя Вархоль, І. Фе-
дуня, І. Кметик, О. Гулян; по 50 ц:
Марія Крачківська, Анна Онеда, Я.
Корей, Марія Коруня, Я. Біда, П.
Крек, В. Турок, пані Тел, С. Вой-
тович, І. Гладів, В. Куриш, Катерина
Лесків, Анна Данило, Яків Ла-
пішка, І. Дмитрович, Пазя Маринков-
ська, С. Король, Анна Годяк; Р.
Кочуркович 45 ц.; по 25 ц.: С. Де-
ліній, Н. Х., Емілія Горбак, Розалія
Семерис; дрібними 30 ц.
Ціла коляда вносить \$129 (сто
двадцять дев'ять доларів), яку, по
випадку коштів подарюють в сумі \$4,
негайно вислано до центральної у-

МОГУТНЯ РУКА.
Управитель дружини "Синсинаті Ред" оглядає
рамя свого нільного грача, Джанія Вандера Міра.

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ

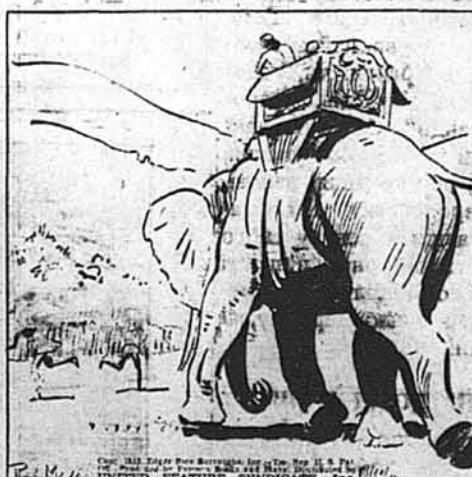
Сторожі розкували Тарзана
і Перія, щоб запровадити їх
перед королеву. Тарзан ішов
недбало, спокійно, так, немов
праця в копальні цілком йому
не дошкулила. Королева, по-
бачивши їх, ідко запитала:
"Ну, могутній Тарзане, коро-
лю мал, і ти, запальний Пері,
як вам проживається в ко-
пальні жемчугів?"

"Нічого собі, добре нам по-
водиться", відповів Тарзан.
"Судячи по твоїх плечах і по
синах від батоів, ти тут не
нудьгуєш", заговорила ідко
королева. "Ні, ми не нудьгує-
мо", втрутив Пері. "Старає-
мось вашій королівській ми-
лості придбати чимало жем-
чугів... на похорон тобі, ко-
ролево!"

"Я не збираюсь умирати",
відповіла вколена королева.
"А тобі, Пері, вже й жемчуги
не допоможуть". Пері заскрего-
тав зубами і вже хотів знов
щось сказати, коли Тарзан
перебив: "Чого ти хочеш від
нас, Агті? Чого ти по нас при-
слала?" "Я прихала тобі ска-
зати, що боротьба з тобою і
Мунгом уже назначена..."

Вона не могла далі докін-
чити, бо слон перелякався чо-
гось і рванув з цілої сили впе-
ред. Він так при тім сипнув
сіделом, на якому сиділа Агті,
що вона мало що не злетіла.
З остраху вона видала з себе
сильний окрик. А слон біг,
мов скажений, далі, несучи на
собі Агті і Дженету на певну
загибель.

ЗАМОРОЖУВАННЯ НЕ ПІКУЄ
ПІСТРЯКА

Американське Товариство
для боротьби проти Пістряка
дистало рапорт з розсліду над
питанням, чи заморозжування
зараженої пістряком частини
тіла може лікувати цю страш-
ну недугу. Рапорт каже, що
заморозжування не може мати
лікувальної сили для пістря-
ка, ба навіть може спричини-
тися до його скорішого роз-
витку.

ХЛОПЦІ ПОСТРІЛЕНІ НА
СМЕРТЬ ПІДЧАС ВЛОМУ

Роберт Томас, власник юве-
лірської крамниці в Ломбарді,
Іллінойс, почув у своїй крамни-
ці аларм з своєї крамниці
для направи годинників. Він
скопив револьвер, побіг до
крамниці і там відкрив дві
вломницькі вогонь. Поклав їх
обох трупом. Показалося, що
це були 16-літні хлопці.

ПОЖАР У РІДКІЙ ФАРМІ

Пожар, що зчинився на
фармі Ернеста Логена в Рос-
вилі, на Стетен Айленді, вбив
500 морських свинок, котрі
він годув на бізнес.
Він продає морські свинки
для різних лікарських леб-
раторій, що на них роблять
усякі лікарські досліді.

ЧОМУ ПОДЕШЕВІЛА
КАМФОРА?

Ще до недавня камфору ви-
робляли тільки з соку камфо-
рового дерева. А таке дерево
росте тільки на острові Фор-
мозі, біля берегів Китаю. І то-
му камфора була дуже доро-
га. Та згодом хеміки винай-
шли спосіб, що в живці со-
нового дерева можна вироб-
ляти терпентину, а з терпенти-
ни камфору. Тому камфора те-
пер дешева.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

МОНЕСЕН, ПА. Збори Бр. св. Ап.
Петра і Павла, від 338, відбудуться
в неділю, 10. березня. Простіться всім
членам прийти на збори, а дозвучи-
ти членам проситись вирішити свої
забори. — Михайло Коваль, пр.
Микола Хоменко, кас.; Микола Куч-
секр.

DR. M. SMITH
MOVED TO
353 EAST 19th STREET
between 1st & 2nd Avenues
NEW YORK CITY
Tel. STuyvesant 9-1679
Hours: 12-2; 6-8

Д-Р С. ЧЕРНОВ

Гострі й хронічні недуги чолові-
ків і жінок — Шкіра й кров.
Аналіз крові для подругого сві-
дчення.
Геморойди й жилаки лікуються без
операції.
223 SECOND AVE., cor. 14th ST.,
NEW YORK CITY, Room 14.
GRAMercy 7-7697
Офісові години: 10-8; неділя 11-2
Жінка-доктор до обслугову.
X & Флюорископ. — Екзамінація \$2.00.

БІЗНЕСОВІ НАГОДИ

ВЛОВА мусить продати "КОФІ
ПАТ" (Coffee Pat). Великий скан.
\$20 реп. Відповідний бізнес, 6 днів
у тижні. Продається дешево. Зголоситися до:
J. TANSKI,
17 St. Marks Place, New York City.

ШУКАЮТЬ ОСІБ

МИКОЛА РАВЗА пошукує своїх
батька JOHN RAWZA. Про нього
буду чути, що він згинув від неча-
сливого випадку. Хто знав би про
нього, прошу зголоситися до:
PETER BUSEL,
117 Mather St., Hartford, Conn.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMercy 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до
12. Ввечір від 6 до 8, а в неділю
рано від 10 до 12.

УВАГА
ФІЛАДЕЛФІЯ І ОКОЛИЦЯ
ІВАН ГАСИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Похорони по ціні так низькій як
\$150.
Модерна обстановка. Обслуга че-
сна й шпра. Через телефон ми
немовою суслами

Office Address:
JOHN HASYN
Undertaker & Embalmer
3948 N. SMEDLEY STREET,
SACAMORE 3563 PHILA., PENNA.

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ріжниць як далеко поза
Ньюарком. Вразі потреби теле-
фонуйте до нас. Обслуга шпра
і чесна. — Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.,
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребам по ціні так
низькій як \$150.
Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRAMercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 ST.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-6577